

ТМ	Г. XXXI	Бр. 1	Стр. 175 - 190	Ниш	јануар - март	2007.
----	---------	-------	----------------	-----	---------------	-------

UDK 316(049.2)

Прегледни чланак

Примљено: 27.12.2006.

Гордана Вуксановић
Филозофски факултет
Нови Сад

ОДГОВОР РЕДАКЦИЈИ СОЦИОЛОШКОГ ПРЕГЛЕДА *

Резиме

Предочени рукопис представља одговор редакцији Социолошког прегледа чији су чланови, у време покретања процедуре за мој избор у звање редовног професора, предузели низ активности како би оспорили реферат Комисије. У Социолошком прегледу (број 4, 2005; објављен 2006. године) објављен је текст "Из струке" Жолта Лазара, члана редакције Социолошког прегледа, у коме асистент Лазар неколико страница мога чланка "Богардусова скала социјалног одстојања – предности и ограничења" одређује као плагијат игноришући наводе коришћених извора, како у самом раду тако и у прегледу литературе. Исти садржај представља и део Приговора који је Милан Брдар, такође члан редакције Социолошког прегледа, доставио Изборном већу Филозофског факултета. Поред текста асистента Лазара, у истом броју објављена су и реаговања редакције Социолошког прегледа и председника Социолошког друштва Србије, Милована

gocavuk@eunet.yu

* Поштоване колеге, у *Социолошком прегледу* (2005, бр. 4, стр. 497-508), а који је изашао из штампе 2006. године, објављен је текст *Из струке* Жолта Лазара у коме се износи низ неистина о мом професионалном раду. Поред текста Жолта Лазара, објављена су и реаговања редакције *Социолошког прегледа* и Милована Митровића, председника СДС. На поменуте текстове написала сам одговор и упутила га редакцији. Редакција *Социолошког прегледа* не само да није објавила мој одговор већ ме није ни обавестила о својој одлуци. Полазећи од тога да је Ваш часопис намењен истом читалачком аудиторију, надам се да ћете ми омогућити да упознам нашу професионалну заједницу са мотивима реаговања асистента Лазара, реаговања редакције *Социолошког прегледа* и председника СДС Милована Митровића. Обим одговора условљен је обимом садржаја објављеног у *Социолошком прегледу*. Надам се да је, за разлику од *Социолошког прегледа*, Ваш часопис отворен за професионалну комуникацију. С поштовањем, проф. др Гордана Вуксановић. (Главни уредник *Тема* био је члан редакције *Социолошког прегледа* када је објављен чланак због којег Г. Вуксановић пише "Одговор редакцији *Социолошког прегледа*". Тада је гласао да се објави текст Ж. Лазара "Из струке", сада се заложио да се публикује напис колегинице Вуксановић. Да је поступио друкчије, издао би основна академска и професионална начела. /Редакцијска белешка/)

Митровића. Мој одговор на поменуте текстове редакција не само да није објавила, већ ме није ни обавестила о својој одлуци.

У своме одговору указујем на: начине којима су Лазар и Брдар покушали да обману социолошку, и не само социолошку јавност; неке од карактеристика њихових професионалних биографија, као и биографије тадашње главне и одговорне уреднице Социолошког прегледа, Гордане Трипковић. Изношење ових података има за циљ да укаже на неоснованост њихових тврдњи, али и на различите критерије за напредовање у социолошкој професији. Предочени материјал, поред мога одговора, садржи и одговоре чланова Комисије.

Кључне речи: Богардус, скала социјалног одстојања, плагијат, редакција, социологија

Редакцији *Социолошког прегледа*:
одговор на текст *Из струке* Жолта Лазара

Поштоване колеге,

у *Социолошком прегледу* (2005, бр. 4, стр. 497-508), а који је изашао из штампе 2006. године, објавили сте текст *Из струке* Жолта Лазара. Пошто исти "чланак" представља и идентичан део Приговора који је Милан Брдар упутио на мој избор у звање редовног професора, а његово објављивање, најпре у електронском а потом и у штампаном облику догађа се у време покретања поступка за мој избор у више академско звање, стављам Вам на увид саопштења којима смо се чланови моје Комисије и ја обратили Изборном већу Филозофског факултета у Новом Саду и Стручној комисији за хуманистичке науке, а која представљају не само одговор на приговор Милана Брдара већ и на "реаговање" асистента Жолта Лазара.

Мој чланак сте одредили као плагијат игноришући све, и у раду и у списку литературе наведене изворе, а два члана **Ваше редакције (Милан Брдар и Жолт Лазар) потписују потпуно идентичан садржај и, још једном, оба текста појављују се у време трајања процедуре за мој избор у звање редовног професора.** Текст Жолта Лазара, реаговање Ваше редакције и реаговање Милована Митровића, председника Социолошког друштва Србије, на седници Изборног већа Филозофског факултета у Новом Саду (13. 03. 2006.) Милан Брдар користи као кључне аргументе којима врши притисак на чланове Већа, а са циљем да не подрже реферат Комисије.

С обзиром да *Социолошки преглед* представља часопис Социолошког друштва Србије, као члан истог удружења надам се да ћете омогућити социолошкој јавности да "чује" и другу страну.

Проф. др Гордана Вуксановић

Одговор на приговор на избор у звање редовног професора за предмет Социолошки метод (издвојен је само онај део Одговора који се односи на чланак "Богардусова скала социјалног одстојања – предности и недостаци")

Приговор на мој избор у звање редовног професора за предмет Социолошки метод јавља се у два вида: као приговор Милана Брдара упућен Изборном већу Филозофског факултета; као дословце преузет део приговора Милана Брдара који је под својим именом објавио асистент Жолт Лазар у часопису *Социолошки преглед* (2005, бр. 4, стр. 497-508). Ко је кога плагирао, нека се договоре сами. И поред тога што Приговор представља документ интерног карактера колеге су дозволиле себи да га, пре расправе Изборног већа, објаве. Али, то није крај хајке, исти приговор шаље се и на адресе електронске поште социолога.

Тему рада "Богардусова скала социјалног одстојања – предности и недостаци" Милан Брдар оцењује као *passé*. Последњих година Богардусова скала социјалног одстојања примењена је у стотинама истраживања у којима су испитивани различити типови социјалне дистанце, те одређивање ове теме као *passé* указује само на необавештеност Брдара. Зачуђује храброст колеге да коментарише актуелност једног мог саопштења, а пре пар година је докторирао на теми "Револуција и утопија опозиције: студија настанка болшевичког тоталитаризма 1917 - 1929". Исти рад Милан Брдар одређује као плагијат рада Филипа Етингтона (Philip J. Ethington), а да ни један једини пут у Приговору не помене да се ја позивам на поменутог аутора и то, како у самом тексту тако и у списку коришћене литературе. Поред тога, на по њему спорним странама (4 стране) позивам се и на друге ауторе, како домаће тако и стране, што он, такође, не помиње. Поменути рад објављен је 2004. године у часопису чији је Милан Брдар био, и још увек је, члан редакције. Тек после две године, у време покретања процедуре за избор у звање редовног професора, Брдар је почео да брани "професионалну етику" и то на који начин:

- потпуним игнорисањем навођења извора;
- приписивањем мојих делова текста другом аутору;
- навођењем делова текста који се у раду уопште не помињу.

Као аргуменат за плагијат Брдар помиње да се "у библиографији (се) наводе радови које није било могуће набавити". То што Брдар не уме да набави радове, не значи да не умеју и други. Било би људски и колегијално да ме је, ако је имао било какву дилему, замолио да му уступим неке од чланака, или га обавестим како сам до њих дошла. (Радове које "није било могуће набавити" показала сам члановима Изборног већа Филозофског факултета).

Очигледно је да колега не познаје садржај текстова на које се позива јер није препознао ни Богардусове скале те их, као ауторско дело, приписује другом аутору. Није му познат ни садржај рада Dodda и Nehnevajsa те им приписује моје делове рада, и поред тога што је њихово мишљење издвојено према свим правилима навођења унутар текста. У спорном чланку ја указујем на принципе о којима треба водити рачуна приликом примене Богардусове скале, а којима се не бави ни један од аутора које наводим у раду и преко којих пратим развој скале. У раду се ограничавам само на испитивање етничке дистанце што, такође, није одлика поменутих аутора.

Отисак спорног рада који је дат у прилогу садржи коментаре Милана Брдара те, на тај начин, независно од тога да ли се мења садржај или не, представља продукт интерполација, тј. најсуптилнијег облика фалсификовања.

Подсећам, још једном, да је део Приговора објављен и у часопису "Социолошки преглед" као ауторско дело асистента Жолта Лазара. И Милан Брдар и Жолт Лазар су чланови редакције часописа "Социолошки преглед" што им је омогућило публикавање Приговора.

Аутор Приговора, Милан Брдар социолошкој јавности је познат као неко ко годинама безуспешно покушава да "добие" предмет Социолошки метод. Није ништа ново да се Милан Брдар огласи поводом расписивања конкурса за Социолошки метод. Треба прочитати његов чланак објављен у *Социолошком прегледу* (опет *Социолошки преглед!*) 1998. године, број 3-4, стр. 357-408, у коме не само да критикује колегу пред избором у звање професора, већ и неке друге колеге, укључујући и свог бившег професора Војина Милића, чију би репутацију да оспори. Том приликом о свом бившем професору, као и о универзитетским наставницима уопште, Брдар пише "То што Милић није имао ауторску, теоријску или методолошку позицију у озбиљном смислу није, наравно, специфичност него опште место за све наше универзитетске професоре" (Брдар, 1998 : 366).

Треба подсетити чланове Наставно-научног већа да сам због некоректног понашања Милана Брдара, не само према мени већ и према студентима, затражила своје изузеће из комисије на последипломским студијама за предмет који предајем.

Имајући у виду да је, поред подношења приговора Изборном већу на мој избор у звање, Милан Брдар предузео читав низ активности како би оспорио реферат и нарушио мој углед у социолошкој заједници, а све у име, како сам каже, "етичких принципа", имам професионалну и моралну обавезу да Вас обавестим о следећем.

Каријеру наставника универзитета Милан Брдар, стар 54 године, започиње школске 2001/2002 године. Радни однос на Филозоф-

ском факултету засновао је 01. 10. 2001. године, а не 23. 05. 2001. као што је уписано у његовом реферату (одељак III – кретање у професионалном раду, тачка 1.). И поред тога што је до тада имао објављен само дипломски рад и докторску дисертацију, Милан Брдар добија звање ванредног професора. Опште је познато да и у условима континуираног бављења наставо-научним радом, докторска дисертација квалификује само за звање доцента. Милан Брдар није завршио последипломске студије и није магистрирао. Основне студије завршио је након седам година студија. Докторску дисертацију одбранио је 18 година после дипломирања.

До сада, Милан Брдар није имао специјализације и студијске боравке у иностранству, није менторисао ни један специјалистички рад, нити магистарску тезу, није менторисао ни једну докторску дисертацију. Увид у евиденцију одбрањених дипломских радова показује да је менторисао само један дипломски рад.

У одељку 5 (тачка 6.) извођење наставе на универзитетима ван земље Милан Брдар пише "Portland State University – Oregon, USA гостовао у новембру 2002. године". У новембру 2002. године, у периоду од 1 до 3 новембра, Милан Брдар учествује на 6 годишњем скупу "Religious and Political Toleration in the Age of Globalization" (International Law and Ethics Conference, тема рада: Toleration and Nationalism) што, сигурно, није извођење наставе на универзитету ван земље.

У одељку V (тачка а: претходни наставни рад) Милан Брдар уписује следеће податке: "Филозофски факултет у Никшићу, настава на постдипломским студијама из предмета Општа социологија 1997-2000 године, 4 часа месечно, у блоку)". Из даљег образложења се види да се радило само о "гостовању на последипломским студијама" и курсу "Развој друштвених наука после пада Берлинског зида", тј. Милан Брдар није био предметни наставник за предмет Општа социологија на поменутом факултету.

У одељку VI (тачка 2.) као Монографије и поглавља у научним књигама Милан Брдар наводи радове објављене у тематским зборницима. Један од радова броји свега 8 страна.

До сада, Милан Брдар је учествовао на 8 међународних скупова, сви, осим једног, одржани су у земљи (одељак VI, тачка 6.). Скуп одржан у иностранству је исти онај скуп који је наведен под извођење наставе на универзитетима ван земље.

Треба указати и на то да је Општа социологија један од предмета за који Брдар треба да добије звање редовног професора, а да се у Комисији не налази ни један социолог који има избор у звање за предмет Општа социологија. Тренутно, само у Србији бар 6 особа је у звању редовног професора за предмет Општа социологија. Зачуђује и то да се у Комисији не налази методолог са Одсека за филозофију на коме Милан Брдар предаје Филозофску методологију.

Неко ко жели да оспори реферат тренутно најкомпетентније Комисије за Социолошки метод, требало би да:

– има бар некога од дојена наше Опште социологије у својој Комисији;

– да уноси тачне податке у своју биографију;

– да има наставно-научну биографију и библиографију која би му дозволила да критикује своје колеге. Четири године рада на факултету не дају право на то, напротив.

Допуна:

Да бисте схватили мотиве реаговања Жолта Лазара, професора марксизма који је звање професора социологије добио на основу полагања неколико испита разлике, желим да и Вас и остале колеге социологе упознам са следећим:

Оно што се из реаговања асистента Лазара не види је лична заинтересованост да се умањи вредност чланка. На основу упутстава датих у њему, асистент Лазар је препознао своју (не)стручност у руковођењу методолошким делом пројекта Одсека за социологију. И поред свих указивања на грешке које ће направити, асистент Лазар ме је искључио (!) из "тима" који је припремао узорак и наставио да планира истраживање према своме знању. Као резултат његове социолошке/методолошке образованости Богардусова скала социјалног одстојања је примењена на узорку који чине: 1 Албанац, 6 Рома, 2 Русина, 10 Румуна, 13 Словака, 122 Мађара, 57 Хрвата, 31 Црногорац и 861 Србин, а подаци се уопштавају за подручје целе Војводине. Тумачење ових података, и њихово јавно публиковање, може озбиљно да допринесе нарушавању међуетничких односа на подручју Војводине, тим пре што иза истраживања стоји научна институција.

Пошто је пројекат завршен, а време за преузимање одговорности наступило, асистент Жолт Лазар се радије одлучио да напада него да је прихвати. Покретање поступка за мој избор у звање редовног професора омогућио му је да добије подршку оних који би радо да ме виде изван Одсека за социологију, нажалост, не само мене.

Оно што је за мене као социолога много значајније је реаговање редакције *Социолошког прегледа*. **Невероватно је да нико од чланова редакције није запазио да:**

– На прве четири странице (тј. три и по странице), поред Етингтона кога цитирам, или се позивам на њега, наводим и друге ауторе који се не помињу у раду Етингтона. На крају текста "Из струке" (стр. 504) асистент Лазар пише (исти закључак дословно је присутан и у приговору Брдара): "У наведеном контексту, потпуно је без значаја што се Г. Вуксановић местимично позива на Етингтона, јер се овде више уопште и не ради о цитирању". Позивање на изворе, независно од тога да ли се ради о цитату или не, није важно само

онда уколико желите да нарушите нечији углед, доведете у питање његову професионалну каријеру, или, чак, радно место.

– Садржај из табеле 1. не припада нити мени нити Етингтону, нити било коме од безброј аутора који их помињу, већ Богардусу (Богардусови радови у којима се појављују ове скале предочени су члановима Изборног већа).

– Табела 2. разликује од табеле коју Етингтон наводи. Табела коју ја наводим представљена је у изворном облику, уз све податке о аутору и делу (и овај рад предочен је члановима Изборног већа). Осврћући се на овај део текста асистент Лазар/Брдар пише "...мада се у овом сегменту њено виђење нешто разликује од Етингтоновог текста, што указује на могућност да је користила и друге изворе". С обзиром да наши социолози плагирају целе књиге, али о овоме више другом приликом, неким колегама је необично да постоје и они који имају своје мишљење.

– Нисте приметили ни да је у тексту Етингтона, иза цитата које наводим, асистент Лазар/Брдар осенчио делове текста које ја не користим, као и да је у мом тексту осенчио моје делове и приписао их другим ауторима, стр. 314 и 315.

– Скала чији је аутор Thurstone, поменута у фусноти 5 мога рада (стр. 312), требала би, као и Богардусова, али и неке друге скале да припада категорији општих социолошких знања, што значи да не треба пружати детаљне информације о извору у коме се први пут помиње, тим пре што скала није анализирана већ само поменута.

– На страници 313 мога рада асистент Лазар/Брдар одређује као плагијат пасус у коме, позивајући се на Етингтона, указујем да у Богардусово време већина геометријских одстојања није представљала питање избора. Овај пасус управо тако и почиње "Ethington запажа...", а после последње реченице уписано је (Ethington, 1997: 12,13). Због "очигледности", или манипулисања социолошком јавношћу, асистент Лазар/Брдар наводи знатно више текста. Ако код "сажето препричаних делова" постоји извор, онда то не може да буде плагијат.

– У тексту "Из струке" асистент Лазар/Брдар ми замера позивање на Зимелово становиште преко Етингтона. Ако је аутор кога наводим у литератури посветио знатан део простора у своме раду Зимелу, што се види и из наслова његовог чланка, онда се врши посредно цитирање. Посредно цитирање не значи да нисмо упознати са садржајем првог рада, као што асистент Лазар/Брдар закључује.

– Асистент Лазар/Брдар замера што сам за Богардусов рад "Measuring Social Distance" као извор уписала часопис *Sociology and Social Research*, а не *Journal of Applied Sociology*, назив под којим је објављено свега неколико бројева истог часописа. У питању је исти часопис који деценијама излази под називом *Sociology and Social*

Research. Како је промењен само назив часописа, а задржана година издања, тј. континуитет у његовом публикавању, могу се користити оба назива, с тим што је савременој јавности други назив, *Sociology and Social Research*, препознатљив. И овај рад дат је на увид члановима Изборног већа.

– Као крунски сведок плагијата јавља се једно Е. у наведеној литератури. Наравно, ово Е. није безначајно, напротив, оно указује на величину мржње аутора и оних који га подржавају, а требало је да подстакне чланове редакције да размисле о позадини чина асистента Лазара/Брдара.

– Нисте уочили ни несклад између наведених "преузетих" делова и обима мога рада. Асистент Лазар/Брдар наводи скоро 6 страница, мање величине слова у односу на слова у моме раду, а сам рад, без прегледа литературе и резимеа, нема ни 10 страница, укључујући и фусноте.

У *Одговору редакције* (стр. 507) наводите тачне податке о научном скупу на коме је мој рад требао да буде саопштен, као и о поступку који је пратио избор радова за *Социолошки преглед*. Исте ове информације дословно је пренео Изборном већу Филозофског факултета и Милан Трипковић, супруг Гордане Трипковић, главне и одговорне уреднице *Социолошког прегледа* (чудне ли подударности!), уз напомену да ја нисам присуствовала поменутом скупу. Тачно је да нисам присуствовала поменутом "научном скупу". Рад није усмено саопштен, али је био доступан у писаном облику и то, најпре у целовитом обиму. Због ограничености простора, обавештена сам да рад скратим, што сам и учинила. Услед тога, изостали су примери, као и још неки делови чланка, а у раду су присутна само општа запажања која се односе на специфичности примене Богардусове скале на овим просторима. Након објављивања рада, асистент Жолт Лазар се, у више наврата, правда за пропусте учињене у истраживању Одсека и, наравно, кривицу приписује другоме. Две године касније, у време покретања процедуре за мој избор у више академско звање, асистент Жолт Лазар и Милан Брдар почињу да "'параноично' проверавају" (Одговор редакције, 2005 : 507) текст.

На крају свог текста асистент Лазар пише да је мој чланак "велика срамота за углед часописа" (стр. 504). Пошто је већ поменут углед часописа, дозволите да Вас подсетим да углед једног часописа одређују и професионалне био-библиографије главног и одговорног уредника и чланова редакције. Пошто сте већ донели одлуку да се обрачунате са плагијаторима у нашој професији, одлучила сам да Вам помогнем у томе, али аргументовано, не превиђањем нечега што је више но очигледно. Као пример издвојила сам књигу Гордане Трипковић, главне и одговорне уреднице *Социолошког прегледа*, "Материнство-културни образац Срба" (Матица српска, Нови Сад,

1997, стр. 209). Главна и одговорна уредница *Социолошког прегледа* користи више начина (не)позивања на оригиналне садржаје и идеје. Навешћу неке од њих. На пример, позивање на аутора без навођења додатних информација (година издања, страна) на основу којих би се дошло до извора. На безброј места, у заградама се налазе имена као што су Р. Жирар, М. Јовановић-Батут, Кребер, Л. Морган, В.G. Walker, S.J. Wolfe and J.P. Stanley, Е. Janeway итд., негде са уписаним првим словом имена, негде без њега, са годином издања или без ње. **Ако су уписани само презиме, или прво слово имена и презиме аутора** (нпр. стр. 188: Р. Жирар, М. Јовановић-Батут) уз помоћ литературе можете *претпоставити* на који се извор ауторка позива, под условом да је извор наведен у списку литературе, што често није случај. Поменутог Р. Жирара нећете наћи у списку литературе, али хоћете М. Јовановића-Батута. Проблем настаје када схватите да ауторка користи чак четири књиге истог аутора. **Код многих других аутора не може Вам помоћи ни година издања** (на пример, стр. 22: В.G.Walker, S.J. Wolfe and J.P. Stanley, Е. Janeway). Због чега? Ни они нису наведени у списку литературе што указује само на једно, посредно преузимање идеја поменутих аутора. Врхунац професионалне некоректности, или непознавања технике академског писања, представља **приписивање идеја једног аутора другоме**. На пример, у истој књизи, на странама 79-80, Гордана Трипковић пише: "Е. Ј. Hobsbaum сматра да постоји очигледан несклад између структуре грађанског друштва и његових прокламованих идеала слободе и једнакости и патријархалне породичне структуре која почива на подређености жене и деце, дакле на хијерархијском систему личне зависности. Мајка је 'добри анђео куће', а њена прва дужност је да уважава жеље других, затим да припрема укусна јела, одева чланове породице и приморава их на ред и обучавање. Патријархална породична структура је, особито у класичном периоду грађанског друштва, била ојачана 'до претераности', сматра он." Не сматра Hobsbaum, већ сматрају Турег и Raskin, а њихово мишљење, које је Гордана Трипковић препричала не позивајући се на њих као ауторе, није изложено на странама од 147 - 153 књиге "Рађање модерне породице" (Анђелка Милић, 1988) као што Трипковићева наводи, већ на страни 150. **"Цитирање" преко навођења распона од по неколико страна** (на којима аутор не развија једну идеју) отежава откривање плагијата, али само онда уколико не познајете први извор. У поменутој књизи, примера ове врсте је много, али не желим да одузимам ни Вама ни себи време. **Проблем је знатно сложенији ако се у том распону од по неколико страна нађу становишта више аутора**. На пример, у истој књизи на стр. 36 главна и одговорна уредница *Социолошког прегледа* пише: "Будући да је феминизам више друштвени покрет него организована научна дисциплина, објашњење је овде превасходно

полазна тачка практичног деловања, које би требало да резултира променом друштвеног положаја жене. Круг размимоилажења између социологије и феминизма се затвара, с једне стране, оптужбом да је социологија 'мушка' и патријархално-идеолошка наука, а, с друге стране, ироничном жаоком на рачун поборника равноправности жена да 'дан једнополности није на видику'. У фусноти на коју се односи наведени цитат пише: М. Naralambos и R. Heald, *Uvod u sociologiju*, Zagreb, 1989, str. 352-364. У распону од 352 до 364 стране, Naralambos и Heald наводе становишта не само социолога већ аутора различите професионалне оријентације, антрополога, психолога, психијатара (Lionel Tiger, Robin Fox, George Peter Murdock, Talcott Parsons, John Bowlby, Ann Oakley, Bruno Bettelheim, Ernestine Friedl, Sherry B. Ortner). Кома од њих шта припада од онога што је Гордана Трипковић ставила под знакове навода, не можете ни претпоставити, уколико већ не знате, или не прочитате наведене странице.

На крају, подсећам Вас на коментар из *Одговора редакције* (стр. 507): "И према нашој законској регулативи научно звање може бити одузето 'ако се установи да радови на основу којих је кандидат изабран у звање представљају плагијат' (Закон о научно-истраживачкој делатности, чл. 88, став 3). Незамисливо је да се плагијат открије, а да починилац прође некажњено". Пошто књига Гордане Трипковић, главне и одговорне уреднице *Социолошког прегледа*, представља докторску дисертацију на којој се темељи њена академска каријера, очекујем да ћете се присетити наше законске регулативе и поступити као што одговорној редакцији и доликује јер, као што сте сами написали "случај баца сенку, не само на њен професионални рад, него и на нашу академску заједницу, професионално удружење и струку, као и на факултет на којем ради" (Одговор редакције, стр. 507).

Редакције које држе до себе за главне и одговорне уреднике бирају особе препознатљиве у домаћим и страним професионалним круговима, особе чија етичност долази до изражаја у личном раду, али и у односу према другим колегама. Гордана Трипковић, главна и одговорна уредница *Социолошког прегледа*, запослена је на Одсеку за социологију Филозофског факултета у Новоме Саду, на коме радимо и асистент Жолт Лазар и Милан Брдар и ја, те је, нема сумње, искористила своју позицију како би покушала да онемогући моје професионално напредовање.

*Досије*¹

Миловану Митровићу – председнику Социолошког друштва Србије

Поштовани професоре,

Било би људски и професионално, с обзиром да се познајемо и успешно (?) сарађујемо скоро двадесет година, да сте покушали да ступите у контакт самном, уместо што сте одлучили да са пар реченица ставите мрљу на мој рад и придружите се бескрупулозној хајки која је пратила мој избор у звање редовног професора, а са очигледним циљем да се отерам са Одсека за социологију Филозофског факултета у Новом Саду. Да ли сте се бар једном запитали:

– Због чега Жолт Лазар не види према свим правилима цитирања наведене изворе у моме саопштењу и због чега му је стало да умањи вредност тога рада?

– Због чега Милан Брдар жели да спречи моје професионално напредовање?

Од Жолта Лазара и Милана Брдара ништа боље нисам ни очекивала, али од Вас...

Претходним текстом желим само да укажем на моралне и професионалне квалитете особе чијој промоцији несебично доприносите, а која, већ дуги низ година, покушава да онемогући моје професионално напредовање. Зашто баш она? Зато што је Гордана Трипковић као уредник *Социолошког прегледа* могла и морала да спречи објављивање прилога којим се обмањује социолошка јавност. Надам се да ћете наћи времена да се удубите у њене научне радове, као и да упоредите професионалне биографије и библиографије Милана Брдара, Гордане Трипковић, Жолта Лазара и Гордане Вуксановић и да ћете на основу аргумената преиспитати Ваше жаљење јер сте ми "омогућили академску каријеру". Са Вашим благословом, или без њега, ја ћу наставити да се бавим методологијом. Оним што сте написали изазвали сте задовољство само "ситних душа" које не умеју да се радују туђем успеху.

С поштовањем,
проф. др Гордана Вуксановић

¹ Редакцијски наслов.

ДИСКУСИЈА

**Проф. др Марија Богдановић на седници Изборног већа
Филозофског факултета у Новом Саду, дана 13. марта 2006. год.
у вези избора у звање Г. Вуксановић**

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА
Универзитет у Новом Саду

Поштоване колегинице и колеге

Као писац реферата и председник комисије за избор једног наставника (сва звања) за научну област Социолошке дисциплине, наставни предмет Социолошки метод, достављам и у **писаној форми** одговор Комисије на Приговор професора Милана Брдара поводом предлога да се колегиница Гордана Вуксановић изабере у звање редовног професора.

Поштована госпођо Декан, поштоване колегинице и колеге

Захваљујем се што сте ми омогућили да присуствујем овој седници Изборног већа (13.03.2006) и дам одговор на Приговор професора Милана Брдара на реферат о избору професора Гордане Вуксановић у звање редовног професора.

Ја сам се, наравно, пре 2-3 дана јавила телефоном госпођи Декан и предложила јој да дођем на седницу вашег Већа и усмено изнесем мишљење поводом поменутог Приговора. Руководила сам се добрим академским обичајем да писац реферата, односно председник комисије, буде присутан када се јаве такви случајеви. Зато сам данас ту.

Основна примедба коју професор М. Брдар ставља јесте да професор Г. Вуксановић нема "ниједан рад из тематске области социолошке методологије". Желим да скренем пажњу члановима Већа, да обрате пажњу на два момента:

1. Иако се бавимо различитим научним дисциплинама сви можемо да оценимо, на основу био-библиографских података, колико се озбиљно и интензивно неки кандидат бави својом науком. У овом случају, колегиница Г.Вуксановић има пет (5) објављених књига од 1994. год. од којих су две објављене након избора у звање ванредног професора 2001. год (у једној од њих је коаутор). При том напомињем да је и према најстрожијим академским критеријима била довољна и само једна књига за избор у звање редовног професора. Осим тога, колегиница Г.Вуксановић има и 25 референци међународног нивоа од 1991. год. до данас, од којих је 10 објављено након избора у звање ванредног професора (2001.), 14 референци од националног значаја, од 1995. до 2001, 17 саопштења на међународним скуповима од којих седам (7) од избора у звање ванредног професора до данас, осам (8) прихваћених или реализованих пројеката. Добитник је три награде за свој наставни и научни рад, познаје три страна језика.

Квалитет примењених метода долази до изражаја у резултатима истраживања, како у књигама тако и у другим наведеним текстовима. Текстови колегинице Г. Вуксановић показују да је она један врсни методолог у области социолошких истраживања јер је способна да за проучавање различитих друштвених појава нађе методолошка решења која су увек нека нова, слојевита комбинација, теоријске разраде и операционализације теме истраживања, и трагања за адекватним изворима података и поступцима за њихово непосредно стварање и анализу.

2. У Приговору се такође наводи да је један методолошки текст (о Богардусовој скали) плагијат и *passé*. Комисија је и у овом случају одбацила примедбу јер кандидат у поменутом тексту наводи сву релевантну литературу на основу које је писала свој текст (кад неко пише плагијат не наводи изворе).

Текст није ни *passé* јер се у великом броју истраживања о социјалној дистанци и данас користи Богардусова скала, било у њеном изворном или нешто модификованом облику, прилагођавајући је теми и друштвеној средини у којој се примењује.

Ако се свему овом дода и наставни рад, који превазилази све норме оптерећености наставника, заиста се питам како је могуће да се све то не уважава и да се доводи у питање прихватање предлога Комисије да се колегиница Г. Вуксановић изабере у звање редовног професора.

На крају скрећем пажњу поштованим члановима Већа да сте овој Комисији указали поверење за анализу рада, оцену квалитета и писање реферата за колегиницу Г. Вуксановић. Комисија је врло предано анализирао целокупан наставни и научни рад кандидата Г. Вуксановић, а потом и Приговор, и остаје чврсто при свом ставу изнетом у реферату.

Такође скрећем пажњу, да је на примедбу проф. М. Брдара да један члан Комисије (мисли се на проф. Ђ. Шушњића) није био упознат са његовим Приговором јер је о томе `обавештен из прве руке, претходне вечери`, одговорено да то није тачно јер сам ја лично разговарала са колегом Шушњићем о насталој ситуацији и он ми је неколико пута поновио да он и даље стоји иза свог потписа. Колегиница Г. Вуксановић је такође обавестила колегу Шушњића када и мене (чим се Приговор појавио, што је и била њена обавеза према Комисији, а сада додајем и Управе факултета која то није учинила), као и о датуму одржавања Већа.

Поштоване колегинице и колеге, хвала на пажњи и стрпљењу.

С поштовањем,
професор Марија Богдановић

ДИСКУСИЈА

**Проф. др Боже Милошевића на седници Изборног већа
Филозофског факултета у Новом Саду, дана 13. марта 2006. год.
у вези избора у звање Г. Вуксановић**

Поштоване колегинице и колеге,

Као члан Комисије за избор у звање и заснивање радног односа за једног наставника за предмет Социолошки метод, на Одсеку за социологију, могу да кажем да сам у потпуност сагласан са дискусијом колегинице Марије Богдановић. Поред тога што је она рекла, могао бих да додам следеће:

Прво, моје примедбе на Дневни ред и инсистирање да се обрне редослед избора у звање наставника, који је наведен у овом дневном реду за Одсек за социологију (који није уважен), сада се показује да је имао смисла јер би нас вероватно поштедео беспотребне дуге дискусије. (Реч је о томе да је, до сада на овом факултету било уважавано да се редослед избора одређује на основу дужине запослености конкретног наставника и дужине времена проведеног у претходном звању; уосталом као што се наводи и редослед одсека на овом факултету!).

Друго, ово моје јављање за дискусију је повод да кажем да сам, у последњих 10-12 година, неколико пута реаговао критички на настојање "вишедеценијског шефа" Одсека, прво за марксизам, а потом за социологију (тј. колеге Трипковића) да нашу социологију усмерава у лошем правцу; а што чиним и сада. Наиме, не могу да преглутим да је примедба, коју је упутио колега Милан Брдар (уз чудну "асистенцију" асистенту Жолт Лазару, који и није у потпуности "формиран" као социолог) на рачун Реферата колегинице Гордане Вуксановић, уз навођење да је наводно један њен чланчић плагијат, у ствари потекла из неких дугогодишњих личних анимозитета "шефа" према колегиници Вуксановић (али и према многим који се усуде да га критикују на седницама за пристрасност у руковођењу Одсеком; укључујући и мене). "Упад" колеге Брдара у тај миље анимозитета, за мене је изненађујући и испод нивоа универзитетског наставника (иако је он то постао у познијим годинама; тек пре непуних пет година, а већ је "догурао" до редовног професора управо на овој седници – као првонаведени у овом нашем Дневном реду за Одсек за социологију).

Треће, примедбе колеге Брдара на Реферат колегинице Вуксановић, које је он (са сарадницима из Социолошког прегледа) "напречац" већ обелоданио (пре ове седнице), не само да показују како се "приватизује" један угледни социолошки часопис, него се не могу прихватити као ваљане; из следећих разлога:

Ако је истина – као што је то навео колега Перовић у сасвим аргументованој дискусији, позивајући "у помоћ" и Хегела – у цели-

ни, а не у неким "пачворцима" (термин Брдаров у примедбама), онда је истина у вези избора колегинице Вуксановић у томе да она испуњава све стручне, научне и педагошке услове за предложени избор. Покушај колеге Брдара да то оспори, посебно "хватајући" се за наводни плагијат једног чланчића, је потпуно неубедљив и не одговара чињеницама.

Тај наводно спорни чланчић има свега једанаест страница текста, а за аргументацију свог становишта колегиница Вуксановић је навела 21 навод (цитат коришћене литературе) и још низ "позивања" на своје изворе у текстуалној расправи. У том "простору" нема баш много шансе да се нешто назове плагијатом.

С обзиром да је тај чланчић био припремљен за један социолошки скуп (где су били сви "актери" садашњег његовог оспоравања, укључујући Брдара и Лазара – као чланове Редакције Социолошког прегледа, где је тај чланак објављен и уз њихово учешће), који је одмах потом штампан као "прегледни чланак", и то пре скоро две године, очигледно је да се чекала "погодна прилика" да се "нешто нађе" како би се оспорио избор у звање колегинице Вуксановић. Зато ту "работу" не могу друкчије да разумем него као својеврсну **интелектуалну сачекушу**.

Претходној квалификацији покушаја да се оспори и кандидаткиња и Комисија која је предлаже може се додати још и то да се ради о кандидаткињи која је редовно завршила све степене социолошког образовања, и то на првој и још увек нашој најуваженијој социолошкој групи (на Филозофском факултету, у Београду), а што није случај са оним који је настоје оспорити и онемогућити у професионалној каријери, па се и то оспоравање може разумети као својеврсна професионална фрустрација.

Дакле, нема основа да се уважи приговор колеге Брдара (и оних који га подржавају, а пре свих "шефа" и отсутног асистента Лазара). Зато предлажем, уважене колегинице и колеге, да гласате за предлог који је Комисија дала на увид, једногласно (и пре и после припеле примедбе), тј. да се колегиница Вуксановић изабере у звање редовног професора за предмет Социолошки метод.

Хвала на стрпљењу.

Проф. др Божо Милошевић

**ANSWER TO THE EDITORIAL BOARD OF
*THE SOCIOLOGICAL REVIEW***

Summary

The presented text is the answer to the Editorial Board of the journal Sociological Review. Some members of this Board undertook a series of activities in order to dispute the Report of the Committee on the basis of which I was to get a full professor status. The Sociological Review (number 4, 2005; published in 2006) published the article "On the Profession" which was written by Žolt Lazar, a member of the Sociological Review Editorial Board. In that "article" the assistant Lazar claims that several pages from my article "Bogardus's Scale of Social Distance – Advantages and Limitations" are plagiarisms, ignoring the sources of data mentioned in the article as well as in the list of the used references. The same content is a part of the Objection which was signed by Milan Brdar, also a member of the Sociological Review Editorial Board, and which was sent to the Election Council of the Faculty of Philosophy in Novi Sad. In addition to the assistant Lazar's "article", the reactions of the Editorial Board and of the president of the Sociological Society of Serbia, Milovan Mitrović, were published in the same number of the journal. My answer to the mentioned texts was not published in that same journal, and the Editorial Board did not even inform me about their decision.

In my answer I pointed out to the following facts: the manner in which Lazar and Brdar tried to deceive the sociological, but not only the sociological public; some characteristics of their professional biographies as well as of the biography of the then editor-in-chief, Gordana Tripković. The aim of the presentation of these facts was to point out to the groundlessness of their statements, but also to the different criteria for the promotion in the field of sociology. The presented text also includes the answers of the members of the Committee.

Key Words: Bogardus, Social Distance Scale, Plagiarism, Editorial Board, Sociology